

R E G U L A M E N T U L

cu privire la constatarea faptelor contravenționale în domeniul auditului public extern

I. Dispoziții generale

1. Prezentul Regulament este elaborat în conformitate cu prevederile Codului contravențional al Republicii Moldova nr.218-XVI din 24.10.2008, art.26, art.35 alin.(2), art.36 din Legea Curții de Conturi nr.261-XVI din 05.12.2008 și art.31² alin.(1) lit.c) din Legea nr.294-XVI din 21.12.2007 privind partidele politice, având ca scop asigurarea aplicării uniforme de către agenții constatatori din cadrul Curții de Conturi a normelor legale de referință.

(Pct.1 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27 ianuarie 2017)

2. Regulamentul stabilește procedura de colectare și administrare a probelor privind existența contravenției, atribuțiile agentului constatator în legătură cu constatarea faptei contravenționale și încheierea procesului-verbal cu privire la contravenție, aspectele privind remiterea cauzei contravenționale instanței de judecată competente și examinarea fondului acesteia, precum și modul de executare a hotărârilor judecătorești și ținerea evidenței respective în cadrul Curții de Conturi.

3. În sensul prezentului Regulament, se definesc următorii termeni:

contravenție - fapta (acțiunea sau inacțiunea) ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decât infracțiunea, săvârșită cu vinovăție, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege și este pasibilă de sancțiune contravențională;

contravenient – persoana cu funcție de răspundere care a comis o contravenție și în a cărei privință a fost adoptată o hotărâre judecătorească prin care a fost aplicată sancțiunea contravențională;

sancțiune contravențională - măsura de constrângere statală și mijloc de corectare și reeducare ce se aplică, în numele legii, persoanei care a săvârșit o contravenție;

amendă - sancțiune pecuniară, care se aplică în cazurile și în limitele prevăzute de Codul contravențional. Amenda se stabilește în unități convenționale, o unitate convențională fiind egală cu 50 de lei;

persoană cu funcție de răspundere - persoană căreia, într-o întreprindere, instituție, organizație, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, într-o autoritate publică centrală sau locală, i se acordă, permanent sau provizoriu, prin lege, prin numire, alegere sau în virtutea unei însărcinări, anumite

drepturi și obligații în vederea exercitării funcțiilor autorității publice sau a acțiunilor administrative de dispoziție, organizatorice ori economice;

agent constatat – personalul cu atribuții de audit public al Curții de Conturi;

constatarea faptei contravenționale - activitatea desfășurată de agentul constatat, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție și de trimitere a dosarului în instanța de judecată competentă spre examinare în fond;

martor - orice persoană fizică dezinteresată care va atesta prin semnătură faptul absenței contravenientului ori a refuzului de a semna procesul-verbal cu privire la contravenție;

proces-verbal cu privire la contravenție – actul prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul;

instanța de judecată competentă – instanța de judecată în a cărei rază teritorială se află sediul Curții de Conturi;

recurs – cale ordinară de atac prin care se atacă o hotărâre judecătorească emisă într-o cauză contravențională.

(Pct.3 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

4. Procesele-verbale cu privire la contravențiile constatate de către agentul constatat din cadrul Curții de Conturi se remit spre examinare în fond instanței de judecată competente.

5. La constatarea contravenției se va ține cont de faptul că termenul general de prescripție a răspunderii contravenționale este de un an, care curge de la data săvârșirii contravenției până la data rămânerii definitive a hotărârii cu privire la cauza contravențională.

Prescripția înlătură răspunderea contravențională. În cazurile în care fapta contravențională a fost identificată după expirarea termenului de un an, în privința persoanei care a săvârșit fapta contravențională nu se va întocmi proces-verbal.

(Pct.5 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

6. Termenul general de prescripție de un an pentru contravențiile, a căror constatare este atribuită în competența Curții de Conturi, începe să curgă din data săvârșirii faptei contravenționale. Data săvârșirii faptei contravenționale se va considera:

a) următoarea zi lucrătoare după data expirării termenului de executare a hotărârii Curții de Conturi stabilit de aceasta - pentru contravenția prevăzută de art.319² Cod contravențional;

b) data comunicării în scris a refuzului neîntemeiat de a prezenta datele, informațiile, actele sau documentele solicitate de Curtea de Conturi ori următoarea zi lucrătoare după data expirării termenului legal de prezentare indicat în solicitare - pentru contravenția prevăzută de art.349 alin.(5) Cod contravențional;

c) data transferării mijloacelor bugetare contrar destinației – pentru contravenția prevăzută de art.48¹ alin.(4) Cod contravențional.
(Pct.6 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

7. Pe parcursul activității de constatare a faptei contravenționale, încheierii procesului-verbal și judecării cauzei contravenționale în instanța de judecată, agentul constatatator va beneficia de asistență juridică din partea Direcției juridice.

8. În cadrul activității de constatare a contravenției, la solicitarea Curții de Conturi, agentul constatatator va beneficia de ajutor din partea angajatului cu statut special al Ministerului Afacerilor Interne, în conformitate cu Legea nr.320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului.

II. Contravențiile constatate de Curtea de Conturi

9. Agentul constatatator din cadrul Curții de Conturi are dreptul să constate contravenții și să încheie procese-verbale cu privire la următoarele fapte contravenționale:

a) acțiunile sau inacțiunile persoanelor cu funcții de răspundere care, fără motive întemeiate, nu execută hotărârile Curții de Conturi în termenele stabilite de către aceasta – contravenție prevăzută de art.319² din Codul contravențional pentru care se aplică amendă de la 120 la 210 de unități convenționale;

b) neprezentarea fără motive întemeiate a datelor, informațiilor, actelor sau documentelor solicitate de Curtea de Conturi în condițiile și termenele legale – contravenție prevăzută de art.349 alin.(5) din Codul contravențional, care se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere;

c) utilizarea contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice sau a mijloacelor din fondul electoral, dacă aceasta nu constituie infracțiune – contravenție prevăzută de art.48¹ alin.(4) din Codul contravențional, care se sancționează cu amendă în mărime de la 120 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de desfășurarea anumitor activități pe un termen de până la un an.

(Pct.9 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

III. Constatarea faptei contravenționale și modul de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenție

10. Procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie în limba de stat de către agentul constatatator, conform formularului aprobat, în cazul faptelor contravenționale prevăzute de art.48¹ alin.(4), art.319² și art.349 alin.(5) din Codul contravențional, a căror constatare este atribuită în competența Curții de Conturi.

(Pct.10 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

11. În cazul pluralității de contravenții săvârșite de aceeași persoană cu funcție de răspundere, constatate în același timp de același agent constatat, a căror soluționare ține de competența instanței de judecată, se încheie un singur proces-verbal.

12. Procesul-verbal cu privire la contravenție se încheie de agentul constatat pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența persoanei care a săvârșit fapta contravențională sau în absența acesteia și trebuie să corespundă cerințelor prevăzute în art.443 din Codul contravențional. În procesul-verbal cu privire la contravenție se va indica:

- a) data (ziua, luna, anul) și locul încheierii;
- b) funcția, numele și prenumele agentului constatat, numărul legitimației, denumirea autorității pe care o reprezintă;
- c) numele, prenumele, domiciliul, alte date din buletinul de identitate al persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, ocupația/funcția pe care o deține, telefonul de contact, e-mail;
- d) fapta contravențională, locul și data comiterii acesteia, circumstanțele cauzei care au importanță pentru stabilirea faptelor și consecințelor juridice, evaluarea eventualelor pagube cauzate de contravenție;
- e) încadrarea juridică a faptei, norma materială contravențională și indicele calificative ale elementelor constitutive ale contravenției;
- f) aducerea la cunoștință persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional a drepturilor și obligațiilor prevăzute de art.384 din Codul contravențional;
- g) obiecțiile și probele pe care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional le aduce în apărarea sa;
- h) faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului său de a semna procesul-verbal (cu expunerea motivelor, dacă se invocă), inclusiv cu indicarea datelor de identificare a martorilor (numele, prenumele, data nașterii, domiciliul, telefonul);
- i) partea rezolutivă;
- î) semnăturile agentului constatat, persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, altor participanți ai procesului contravențional, după caz (interpretului/traducătorului, martorilor).

(Pct.12 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

13. Neconsemnarea în procesul-verbal a datelor și faptelor indicate în pct.12 din Regulament atrage nulitatea procesului-verbal cu privire la contravenție.

14. În cazul în care persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional nu cunoaște limba în care se întocmește procesul-verbal cu privire la contravenție, agentul constatat asigură asistența unui interpret/traducător, datele lui consemnându-se în procesul-verbal.

15. În calitate de interpret/traducător poate participa angajatul Direcției generale organizare instituțională a Curții de Conturi sau o altă persoană propusă de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional.

(Pct.15 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

16. Refuzul persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional de a fi asistat de un interpret/traducător se consemnează în rubrica respectivă a procesului-verbal.

(Pct.16 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

17. Procesul-verbal cu privire la contravenție se semnează pe fiecare pagină de agentul constatat, de persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, de interpret/traducător și martori, după caz. O copie de pe procesul-verbal se înmânează persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional, care va confirma primirea acestuia prin semnătură.

(Pct.17 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

18. Faptul absenței persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional ori al refuzului acesteia de a semna procesul-verbal se consemnează în procesul-verbal și se certifică prin semnătura cel puțin a unui martor, indicându-se și datele de identitate ale acestuia.

(Pct.18 introdus prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

19. În situațiile prevăzute de pct.18 din Regulament, comunicarea procesului-verbal cu privire la contravenție către persoana în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional se face prin poștă în termen de 24 ore de la data încheierii acestuia, cu avizul confirmativ de primire la domiciliul său sau la locul de muncă.

(Pct.19 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

20. Partea rezolutivă a procesului-verbal va cuprinde decizia agentului constatat de remitere a cauzei în instanța de judecată cu recomandarea referitor la sancționare.

21. În cel mult 24 de ore de la data încheierii, agentul constatat va prezenta procesul-verbal persoanei responsabile din Direcția juridică pentru a-l înscrie în Registrul de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții (Anexa nr.1).

22. În procesul-verbal nu se admit rectificări, adăugiri sau alte modificări. În cazul necesității unor astfel de acțiuni, se va încheia un nou proces-verbal.

IV. Atribuțiile agentului constatat

23. La stabilirea în cadrul exercitării funcției a faptei de încălcare a legislației ce atrage răspundere contravențională în condițiile legii, agentul constatat este obligat să constate fapta contravențională și să încheie procesul-verbal cu privire la contravenție.

24. La constatarea faptei contravenționale, agentul constatatator exercită următoarele atribuții:

- a) clarifică sub toate aspectele, deplin și obiectiv, împrejurările și condițiile în care a fost comisă contravenția;
- b) colectează și administrează probele cu privire la existența contravenției;
- c) identifică corect persoana cu funcție de răspundere în privința căreia urmează a fi constatată fapta contravențională;
- d) completează toate rubricile prevăzute în formularul procesului-verbal cu privire la contravenție;
- f) prezintă Direcției juridice procesul-verbal imediat după încheiere pentru a fi înscris în Registrul de evidență a proceselor-verbale cu privire la contravenții;
- i) formează dosarul cauzei contravenționale;
- j) participă la ședința de judecare a cauzei contravenționale.

25. În scopul colectării probelor pentru cauza contravențională, agentul constatatator, în caz de necesitate, va înainta entităților/instituțiilor interpelări oficiale semnate de Președintele Curții de Conturi pentru a obține informațiile cu privire la:

- a) identitatea persoanei cu funcție de răspundere responsabilă de executarea hotărârii Curții de Conturi, executarea demersurilor și solicitărilor Curții de Conturi în legătură cu efectuarea misiunilor de audit;
- b) explicațiile persoanei cu funcții de răspundere cu privire la motivele săvârșirii faptei contravenționale;
- c) alte date și informații relevante cu referință la fapta contravențională.

26. Dosarul cauzei contravenționale, care va include originalul procesului-verbal cu privire la contravenție, însoțit de toate documentele (în original sau copii autentificate) prin care se adevărește existența faptei contravenționale, va fi prezentat Direcției juridice pentru verificare și întocmirea scrisorii de însoțire în adresa instanței de judecată.

27. Șeful Direcției juridice va recepționa dosarul contravențional, îl va înregistra în Registrul documentelor de intrare (Anexa nr.2) și îl va transmite angajatului Direcției, responsabil de asistența juridică a auditului vizat, spre administrare ulterioară.

28. Dosarul cauzei contravenționale cu scrisoarea de însoțire semnată de Președintele Curții de Conturi va fi remis în termen de 3 zile lucrătoare din data încheierii procesului-verbal cu privire la contravenție de către Direcția juridică instanței de judecată competente, pentru examinare în fond.

(Pct.28 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

V. Suportul probatoriu la constatarea contravențiilor

29. În cauzele contravenționale se admit în calitate de probe elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenție, explicațiile persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul

contravențional, depozițiile martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, alte documente prevăzute de art.425 din Codul contravențional.

30. Neprezentarea fără motive întemeiate a datelor, informațiilor, actelor sau documentelor solicitate de Curtea de Conturi reprezintă o abatere de la lege și atrage răspunderea contravențională conform art.319² din Codul contravențional. În calitate de probe privind constatarea contravenției respective pot servi următoarele documente:

- a) scrisoarea Curții de Conturi către entitate privind inițierea misiunii de audit;
- b) dispoziția Președintelui Curții de Conturi cu privire la efectuarea misiunii de audit, inclusiv dispozițiile de modificare și completare, după caz;
- c) scrisorile de solicitare a datelor, informațiilor, actelor, documentelor sau explicațiilor de la persoanele cu funcții de răspundere din cadrul entității auditate sau instituției care deține informațiile solicitate;
- d) răspunsul de refuz neîntemeiat sau lipsa acestuia privind soluționarea solicitărilor Curții de Conturi;
- e) explicațiile entității, instituției, persoanei cu funcție de răspundere în legătură cu neexecutarea solicitării;
- f) procesul-verbal cu privire la contravenție;
- g) alte documente relevante cauzei contravenționale.

(Pct.30 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

31. În procedura de constatare a contravenției prevăzute de art.349 alin.(5) din Codul contravențional, exprimată prin neexecutarea fără motive întemeiate a hotărârilor Curții de Conturi de către entitatea auditată și de alte instituții vizate în hotărâre, în calitate de probe pot fi invocate următoarele documente:

- a) scrisoarea Curții de Conturi de remitere a raportului de audit și a hotărârii prin care acesta a fost aprobat;
- b) comentariul sau referința în scris asupra proiectului raportului de audit, în care entitatea auditată va exprima acordul sau dezacordul cu constatările și recomandările din raport, conform art.35 alin.(2) lit.d) din Legea Curții de Conturi, inclusiv documentul ce confirmă că recomandările au fost discutate cu entitatea și acceptate spre implementare;
- c) scrisorile de informare ale entității/instituțiilor cu privire la executarea hotărârii Curții de Conturi;
- d) explicațiile persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul entității/instituției privind motivele neexecutării hotărârii Curții de Conturi, inclusiv documentul entității prin care au fost prevăzute măsurile de executare a hotărârii Curții de Conturi și nominalizate persoanele responsabile de executare;
- e) procesul-verbal cu privire la contravenție;
- f) alte documente relevante cauzei contravenționale.

(Pct.30 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

31¹. În cazul constatării în cadrul misiunii de audit a unor încălcări ale prevederilor privind gestiunea financiară a partidelor politice, fapte ce reprezintă

contravenția prevăzută de art. 48¹ alin.(4) din Codul contravențional, în calitate de probe pot servi următoarele documente:

a) scrisoarea Curții de Conturi către entitate privind inițierea misiunii de audit;

b) dispoziția Președintelui Curții de Conturi cu privire la efectuarea misiunii de audit, inclusiv dispozițiile de modificare și completare, după caz;

c) nota informativă a auditorului public despre constatarea utilizării contrar destinației a alocațiilor primite de la bugetul de stat de către partidul/partidele politice;

d) explicațiile în scris ale factorilor de decizie, persoanelor cu funcții de răspundere din cadrul entității auditate, altor instituții cu privire la faptele constatate de către auditor;

e) documentele de lucru ale auditorilor publici, copiile autentificate ale actelor, rapoartelor, documentelor financiare și de contabilitate cu referire la alocațiile de la bugetul de stat și utilizarea mijloacelor financiare de către beneficiar contrar destinației prevăzute de art.28 alin.(1) din Legea nr.294-XVI din 21.12.2007 privind partidele politice;

f) procesul-verbal cu privire la contravenție;

g) alte documente relevante cauzei contravenționale.

(Pct.31¹ introdus prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

VI. Judecarea cauzei contravenționale și executarea hotărârii judecătorești

32. Cauza contravențională se judecă de instanța de judecată în ședință publică, oral, nemijlocit și în contradictoriu, în termen de 30 de zile de la data intrării dosarului în instanța de judecată, conform procedurii prevăzute de articolele 452- 464 din Codul contravențional.

33. Agentul constator, de comun cu angajatul din cadrul Direcției juridice responsabil de dosarul contravențional respectiv, va participa, în mod obligatoriu, în ședințele de judecată ale instanței de fond și instanței de recurs, după caz, având asupra sa legitimația de serviciu și buletinul de identitate.

(Pct.33 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

33¹. Absența agentului constator citat în conformitate cu legislația, fără motiv întemeiat și fără înștiințarea prealabilă a instanței, nu împiedică judecarea cauzei contravenționale și permite aplicarea acestuia a unei amenzi judiciare de către instanța de judecată.

(Pct.33¹ introdus prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

33². În termen de 3 zile lucrătoare de la pronunțare, Hotărârea instanței de fond pe cauza contravențională examinată se comunică Președintelui Curții de Conturi prin notă informativă semnată de agentul constator și angajatul din

cadrul Direcției juridice responsabil de dosarul contravențional, cu expunerea propunerii în vederea aplicării căii ordinare de atac – recursul, după caz.”;

(Pct.33² introdus prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

34. În baza temeiurilor prevăzute de art.466 din Codul contravențional, hotărârea judecătorească contravențională poate fi atacată cu recurs de către contravenient sau agentul constator, în termen de 15 zile de la data pronunțării sau de la data înmânării copiei de pe hotărârea judecătorească. Recursul se depune în instanța de judecată a cărei hotărâre este atacată.

(Pct.34 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

35. În cazul declarării recursului de către contravenient sau a necesității depunerii recursului de către agentul constator, cererea de recurs/referința la cererea de recurs a contravenientului va fi întocmită de către agentul constator de comun cu angajatul Direcției juridice, responsabil de dosarul contravențional respectiv.

(Pct.35 modificat prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

36. Executarea hotărârii este monitorizată de instanța de judecată care a pronunțat hotărârea în fond.

36¹. Evidența executării sancțiunilor amenzilor se ține în Registrul debitorilor. Conținutul Registrului debitorilor, modul de ținere a acestuia și modul de evidență a executării sancțiunilor amenzilor se reglementează de către Guvern.

(Pct.36¹ introdus prin Hotărârea CCRM nr. 5 din 27.01. 2017)

37. Sancțiunea contravențională nu absolvă contravenientul de executarea obligației pentru a cărei neîndeplinire a fost aplicată.

VI. Dispoziții finale

38. Responsabilitatea pentru încheierea proceselor-verbale cu privire la contravenții o poartă personalul cu atribuții de audit public care a identificat fapta contravențională.

39. Responsabilitatea pentru expedierea dosarului contravențional în instanța de judecată și apărarea intereselor Curții de Conturi în instanța de recurs o poartă angajatul din cadrul Direcției juridice care are în administrare dosarul contravențional.

40. Direcția juridică va ține evidența cauzelor contravenționale examinate în instanța de judecată, inclusiv evidența hotărârilor judecătorești executate.

41. Dosarele contravenționale finisate cusute în mape se vor păstra în Direcția juridică termen de 3 ani, iar ulterior acestea vor fi transmise în arhiva Curții de Conturi.

42. Anual, Direcția juridică va întocmi Raportul statistic privind contravențiile, care se va aproba de Președintele Curții de Conturi, ulterior fiind expediat Biroului Național de Statistică al Republicii Moldova.

43. Prezentul Regulament poate va fi completat sau modificat, urmare a operării modificărilor sau completărilor în cadrul legislativ-normativ din domeniu.